

технологією слабкої флуористенції; розроблення ідентифікаційно-пошукових систем встановлення військовослужбовців країни-агресора, які вчиняли воєнні злочини на території України.

Список використаних джерел

1. Татарин Н. М. Особливості організації розслідування воєнних злочинів. *Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану. Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану*: тези доп. Між-народної наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листоп. 2022 р.). Харків: ХНУВС, 2022. С. 40–44.

2. Арешонков В. В. Технічне забезпечення техніко-криміналістичних досліджень у розслідуванні злочинів. *Актуальні проблеми держави і права*: зб. наук. пр. Вип. 88 / редкол.: Г. І. Чанишева (голов. ред.) та ін. Одеса: Гельветика, 2020. С. 3–10.

3. Теплицький Б. Б. Щодо визначення терміну «техніко-криміналістичне забезпечення розслідування кримінальних правопорушень». *Актуальні питання вдосконалення судово-експертної та правоохоронної діяльності*: зб. матеріалів засідання № 1 постійно діючої Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 24 верес. 2021 р.). Кропивницький: ТОВ «Центрально-Українське видавництво», 2021. С. 71–74.

Хальота Андрій Іванович,
провідний науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії проблем
правового та організаційного
забезпечення діяльності Міністерства
Державного науково-дослідного
інституту МВС України, кандидат
юридичних наук, доцент

ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТІВ, НА ЯКИХ РОЗПОВСЮДЖУЮТЬСЯ АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАБОРОНИ Й ОБМЕЖЕННЯ

На шляху ефективного реформування правоохоронної системи, на наш погляд, у діяльності Національної поліції ще виникають проблемні питання, що пов'язані з дотриманням антикорупційних заборон та обмежень не тільки поліцейськими, але й державними службовцями, які працюють в апараті центрального органу управління та територіальних органах поліції на різних посадах.

В системі органів Національної поліції України відповідно штатного розпису державні службовці займають посади в апараті центрального органу управління та територіальних органів поліції, що пов'язані із забезпеченням діяльності органів Національної поліції та самих поліцейських. Їх діяльність регламентується загальними нормами законів та підзаконних нормативно-правових актів, які регулюють суспільні відносини у сфері державної служби та запобігання корупції в Україні, зокрема Законом України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII [1], Законом України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII (надалі – Закон № 580-VIII) [2], Законом України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII (надалі – Закон № 1700) [3] та ін.

Державні службовці апарату центрального органу управління та територіальних органів поліції безпосередньо беруть участь в здійсненні функцій Національної поліції на рівні з поліцейськими на відповідних посадах, що визначені штатним розписом даного органу державної влади. Професійна робота державних службовців апарату центрального органу управління та територіальних органів поліції значною мірою сприяє ефективності забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; та надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги Національною поліцією України.

Діяльність державних службовців апарату центрального органу управління та територіальних органів поліції має на меті забезпечити належне допоміжне обслуговування діяльності поліцейських та інших працівників щодо здійснення ними своїх завдань, тобто здійснити інформаційне, юридичне, фінансове, матеріально-технічне забезпечення та вирішення організаційних питань їх діяльності.

Державні службовці, які займають посади в Національній поліції, мають спеціальний правовий статус. Для нього визначені особливі умови вступу на державну службу, проходження і припинення служби. Державні службовці апаратів центрального органу управління та територіальних органів Національної поліції України реалізують свої повноваження і функції як у середині органів поліції, так і щодо зовнішніх суб'єктів права (громадян, інших організацій). Працевлаштувавшись на посаду державного службовця Національної поліції, особа включається в складний механізм, який можна представити у вигляді схеми, що

складається з таких елементів: займаної державної посади; входу в встановлений штат державних службовців; особливе місце державного службовця Національної поліції, що визначається конкретними посадовими обов'язками, що встановлюють найменування цього державного службовця – керівник, посадова особа, представник влади і т.д. [4, с. 318].

Специфічним є наявність у державних службовців апаратів центрального органу управління та територіальних органів Національної поліції адміністративно-правового статусу, який характеризується тим, що: а) їхні права та обов'язки встановлюються, як правило, у межах компетенції органів Національної поліції, в яких вони перебувають на державній службі; б) діяльність даних державних службовців підпорядкована виконанню завдань, покладених на відповідний підрозділ чи службу Національної поліції, і носить офіційний характер; в) службові права та обов'язки характеризуються єдністю, своєрідність якої полягає в тому, що їх права одночасно є обов'язками, адже вони повинні використовуватися в інтересах служби, а обов'язки – правами, бо інакше обов'язки неможливо буде здійснити; г) здійснення державним службовцем своїх прав та обов'язків гарантується законодавством; д) законні приписи і вимоги державного службовця Національної поліції повинні виконуватися усіма, кому вони адресовані; е) вони мають право на просування по службі, тобто на службову кар'єру; ж) передбачені обмеження його певних прав і свобод людини і громадянина, що викликано сприяти ефективності його службової діяльності; з) для них передбачені певні соціальні пільги, а також підвищена відповідальність за вчинення правопорушень [5, с. 145].

Правовий статус державного службовця Національної поліції виникає на основі відповідного законодавства у зв'язку з заміщенням державної посади. Саме певна посада є базою для характеристики правового статусу державного службовця Національної поліції. По суті правовий статус державного службовця Національної поліції – це встановлені і гарантовані державою заходи обов'язкової та можливої його поведінки в сфері державно-службових відносин. З їх зміною трансформується і правовий статус державного службовця Національної поліції (наприклад, у разі підвищення чи пониження по службі, звільнення зі служби або його відставка, вихід на пенсію).

На нашу думку, до елементів правового статусу державних службовців Національної поліції слід віднести правосуб'єктність, права, обов'язки, обмеження і заборони, гарантії, відповідальність, а також стандарти етичної поведінки.

Тож державні службовці апарату центрального органу управління та територіальних органів Національної поліції є суб'єктами правових відносин, в межах яких на них поширюється дія антикорупційних заборон та обмежень, що встановлені для них з метою ефективного виконання цими державними службовцями в цілому завдань та функцій Національної поліції України. Правовий статус державного службовця Національної поліції становить сукупність встановлених законодавчими нормами прав і обов'язків, гарантій, правових обмежень та заборон, в тому числі і антикорупційних, етичних стандартів у сукупності з підставами та порядком виникнення їхньої службової правосуб'єктності, а також юридичної відповідальності. Аналіз нормативно-правових актів, що регламентують державну службу в Україні, дає змогу зробити висновок про те, що законодавство про державну службу не враховує повною мірою особливостей роботи державних службовців Національної поліції. Так, наприклад, проблемним аспектом все ще є професійна підготовка державних службовців апаратів центрального органу управління та територіальних органів Національної поліції, яку необхідно вирішити шляхом якісної професійної підготовки цих службовців, зокрема щодо норм антикорупційного законодавства, у відповідних закладах вищої освіти системи МВС України.

Список використаних джерел

1. Про державну службу: Закон України від 10.12. 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379.
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
4. Стариков Ю.Н. Служебное право: Учебник. М.: Изд-во БЕК, 1996. 698 с.
5. Алехин А.П., Козлов Ю.М. Административное право. М.: ТЕИС, 1995. 379 с.